

Nemci so pretili, da bodo v seji dne 28. sept. prinesli predlog, s katerim hočejo zabraniti Slovence, govoriti slovenski. Toda premislili so se. Poslanec Vrečko je utemeljeval večinoma v slovenskem jeziku svoj predlog zaradi podpore po toči v svojem volilnem okraju. Večina je predlog sprejela, le kmečki prijatelji Orng in drugi spodnještajerski nemški poslanci so se zopet odstranili in niso glasovali za predlog.

V združenem finančnem in poljedelskem odseku se je izročilo poročilo o šentjurski kmetijski šoli dr. Korošcu.

Shodi.

St. III pod Turjakom. V nedeljo, dne 26. t. m. je bil tukaj shod, na katerem sta govorila državni in deželni poslanec Pišek in deželni poslanec dr. Verstovšek. Udeležba je bila nepričakovano dobra. Poslanec Pišek je govoril o državnem zboru in o zakonih, katere je sklenil državni zbor v prid kmečkega ljudstva. Pojasnil je tudi, kako dela sedanja vlada proti koristim Slovanov, in da so morali poslanci Slovenskega kluba začeti z obstrukcijo v državnem zboru. Poslušalci so bili z izvajanjem poslanca Piškega zelo zadovoljni. Za njim je govoril deželni poslanec dr. Verstovšek, in sicer najprej o splošnem političnem položaju. Povdarjal je, da povsod vre. To je velevažen trenutok, katerega Slovenci ne smejo zamuditi; začeti se mora preobrat večine ljudstva v Avstriji, ki so Slovani. Ti morajo priti po svoji moči na krnilo. Označil in bičal je zlasti vladno postopanje v bosanskem vprašanju. Za tem podal nam je še nekaj podatkov iz štajerske deželne zbornice. Posebno so odobraval zborovalci poslančevo izvajanje glede krajevnih gospodarskih težej. Po poročilu poslancev so stavili zborovalci mnogo vprašanj in prosili pojasnila. Poslanca sta dala vsem primerne odgovore in navste. Sprejele so se sledeče resolucije:

1. Dokler vlada ne ugotovi zahtevam Slov. kluba, naj ostanejo poslanci v odločni opoziciji; volilci odpravljajo obstrukcijo proti Slovanom nasprotni vladi;

2. izražajo zaupanje poslancem Kmečke zveze za možato nastopanje v deželnem zboru in jih pozivljajo, da vstrajajo v boju za gospodarski napredek Spodnjega Štajerja in za pravice slovenskega jezika nasproti nestrni nemški večini;

3. protestirajo proti uvažanju tujega mesa in živine;

4. zahtevajo, da država prispeva za šole polovico potrebščin.

Kranjčevogor. Gospoda poslanca Novak in Pišek sta kvaterno neveljo tukaj sklicala shod. Istemu prisostvoval je gospod Simon Vidmar. O zborovanju pričeli smo že v zadnji številki. Danes boji še pristavljen, da so poslušalci razodevali politično zavednost. Razgovor med poslancema in volilci postal je ljubezno živahen. Predmet za to so dajali n. pr. Lamut Janez iz Seč, Hren Mihael od Sv. Kunigunde, Saček Igo, Saček Franc, in drugi. Govorilo se je o darilih, omenjalo, da že celo kmetom so začeli nakladati osebni dohodninski davek, o podpori za uničenje vinograde, o kužnih boleznih in živinozdravništvu, o suši in krmi, itd. Dinar Jelen je napejal besedo na zavarovanje, in o tem bomo imeli poseben sestanek. Lamut Mihael želi, naj bi se priložnostno uradnim potom vravnala zadeva glede mejnikov, ker mejnik je mirnik. Potnik Janez spregovoril je o stroških za šole, in priporočal, naj bi država pomagala kmetom; omenjal je izdatkov za dve šoli, za ono pri Sv. Kunigundi in na Resniku.

vili okrajnemu glavarju, ki jih je vedno prijazno pozdravil, visoko cenil njih hrabrost in požrtvovalnost.

Med mnogimi veselimi pa ima Zveza zapisanih tudi več žalostnih dogodkov, posebno tiste, ki so spominjajo izgube mož, kateri so toliko storili za njo in dobro stvar. Tužno so zakloneli zvonovi ljutomerske farne cerkve in naznanjali, da je visok cerkveni dostojanstvenik zatisnil za vselej svoje oči. Bil je to prečastiti gospod čekan, knez. škof. duhovni svetovalec itd., Ivan Skuhala. Pogreba tega vrlega moža so se gasilci dne 18. februarja 1903 udeležili v polnem številu, namreč 207 mož.

Leta 1904, 24. oktobra se je vršil pogreb vzglednega učitelja g. Gabrijela Potružnika, pri katerem so bili gasilci zopet dobro zastopani. Leta 1905 so spremili gasilci k večjemu počitku svojega velikega prijatelja, dr. Ivana Farkaša. Pogreba se je udeležilo 149 uniformiranih gasilcev.

Dne 2. maja 1905 je dobil Zvezin tajnik od načelnika Zveze sloveče obvestilo: „Dolgoletni načelnik okrajnega zastopa, bivši deželni poslanec, ustanovitelj krajne posojilnice v Ljutomeru in požarnih bramb, tržan, veletržec itd., gospod Ivan Kukovec je danes ob 4. uri zjutraj, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, umrl.“ Dolžnost vseh udov požarnih bramb je bila skazati svojemu dobrotniku in podporitelju zadnjo čast. Zveza je storila svojo dolžnost ter se pogreba dne 4. maja polnoštevilno udeležila. Z g. Kukovcem smo izgubili moč, ki je gibala cel okraj. Pri njem so resnične:

Umrl je mož! Ne, ni umrl,
Oči le časne je zaprl,
A duh njegov živi med vami,
Na delo vas budi in drami!

N. pr. v Zrečah so morali šolsko poslopje razširiti, dotično pritožbe pri šolskih oblastvih v Gradcu in na Dunaju niso zdale nič; delo stalo je 15.000 kron, in denar so morali najeti iz hranilnice; ako bi država prispevala, recimo do 50 odstotkov, kakor govornik želi, seveda bi občine lahko znižale občinske doklade. Živahna je bila obravnava glede cest, Namerava jo namreč državno cesto Bistrica-Konjice ogledati na ta način, da bi ponekod vstric doseganje črte napravili cesto po dolinici, da s tem odstranijo dotične cestne strmine. Toda boljše bo: Sedanja cesta ostani, a za denar, ki bi ga država izvrgla za vravanje te stare ceste, naj država oskrbi novo cesto iz Bistrice v Čadranje. A temu načrtu se baje ustavljajo tržani v Konjicah. Sicer pa: O tej zadevi je gospod poslanec Novak že te dni povedal besedo v deželnem zboru. Prebivalci okoli Sv. Kunigunde si želijo okrajno cesto v Zreče, češ, mi samo plačujemo za okrajne potrebe, a iz okrajne blagajne ne dobimo ničesar. — V pogledu na obravnave pri shodu so se vsprejeli dotični sklepi ali resolucije: Odobrava se obstrukcija v državnem zboru, poslancem in njihovim klubom izreka se zahvala in popolno zaupanje, naj se zabrani ovažanje živine, ki bi škodovalo našim živinorejcem, šolske stavbe podpiraj država, predružači se lovška postava, ... Zborovanje trajalo je poltri ure. Zborovališče in obližje bilo je okrašeno z zastavami.

Deželni poslanec Ozmeč je imel v nedeljo dne 26. t. m. v Sv. Lovrencu na Drav. polju jako dobro obiskan javen shod. Poročal je natančno o nastopu in delovanju poslancev S. K. Z. v deželnem zboru, nakar so se soglasno sprejele sledeče resolucije: Volilci zbrani na javnem političnem shodu pri Sv. Lovrencu na Drav. polju dne 26. septembra: 1. se zgražajo nad početjem nemškonalne večine v štajerskem deželnem zboru, ki odklanja predlog poslanca dr. Benkoviča zaradi podpore po toči oškodovanim kmetom samo zato, ker je predlog utemeljeval slovenski; 2. z ogorčenjem zavračajo žalive narodnega čustva od strani deželnozborskega predsedstva, ki nazivlje jezik ene tretjine deželnega prebivalstva „idiom“, in razobeša ob slavnosti slovenskemu prebivalstvu skrajno sovražno društva Südmark zastave na deželni hiši; 3. in popolno odpravljajo odločni nastop poslancev S. K. Z. za pravice slovenskega ljudstva in jezika.

Politični ogled.

— **Kranjski deželni zbor.** Zasedanje kranjskega deželnega zbora je bilo dne 23. t. m. otvorjeno. Pri popoldanski seji se je razpravljalo o predlogu poslanca Jarca, ki zahteva, da se naroči deželnemu zboru, da izdela zakonski načrt, tičeče se učenega jezika v kranjskih ljudskih in meščanskih šolah. Dalje se je razpravljalo o predlogu poslanca dr. Tavčarja, s katerim se zahteva, da bodi učni jezik na ljudskih in meščanskih šolah na Kranjskem, izvzemši one, ki se nahajajo v Kočevskem sodnem okraju, izključno slovenski. Torej lex Axmann tudi za Kranjsko. Oba predloga sta bila sprejeta.

— **Posvetovanje** načelnikov čeških strank tudi v petek, dne 24. t. m. ni imelo uspeha. Takoj v začetku posvetovanja so češki radikali po poslancu Chocu izjavili, da brezpogojno zavračajo vladne predloge, s katerimi se naj ustreže nemškimi zahtevam, in da sklepanja o teh predlogih v deželnem zboru ne bodo dopustili, Nemci so zopet zahtevali, da se mora brez odlašanja začeti v deželnem zboru razprava o teh predlogih. Deželni višji maršal je nato izjavil,

Da, njegov duh živi med nami in ta močen duh mu naj bo najlepši spomenik.

Pri zadnjem običnem zboru se je sklenilo, da naj bo letos 1909 petnajstletnica Zveze. Določil se je 18. avgust, rojstni dan presvitlega cesarja. Bil je to lep dan Zveze, k čemur je mnogo pripomoglo tudi lepo vreme. Delale so se že prej priprave, za katere so dali svoje darove: okrajni zastop 100 K, ljutomerska posojilnica 80 K, evenska posojilnica 10 K, evenska občina 25 K. Zvezinemu načelniku se je omislila lepa oprava in rakovalo se je 300 spominskih svetinj, ki nosijo na eni strani napis: „Spomin na rojstni dan cesarja F. J. I., dne 18. avgusta 1909“; na drugi: „Zveza proslavljanih gasilnih društev v političnem okraju ljutomerskem ob svoji 15 letnici.“ V sredi pa se nahaja znak gasilnega orodja.

Z radostjo so pričakovali vsi tega dneva, in ne zastoj, bilo je res lepo in slovesno. Zjutraj na vse zgodaj bili so že gasilci zbrani, kjer so se jim razdelile spominske svetinje, ki so bile prirejene na trobojnim traku. Zvezinemu načelniku g. Rajhu izročila se je častna sabla in krasna čelada. Po cerkvenem opravi odkorakali so gasilci na mesto pred rotovž „pred politično oblast.“ Tukaj jih je pričakovala velika množica ljudstva, mnogo narodnih deklet v narodni noši; pet jih je bilo v beli obleki. Ko so se gasilci uredili, jih je mladenka Viktorija Ribič, držeč v roki krasen šopek, s pripetim trobojnim trakom nagovorila v lepem govoru, ki ga tukaj objavljamo:

„Slavna zveza slovenskih požarnih bramb! Cenjeni g. načelnik! Slava jubilantom — slava krepi zvezl — tako vam doni danes od vseh strani. Opravičeno je to slavlje, s ponosom gledate vi, — gospod

da je njegova pravica, določiti dnevni red in da ga bo določil sam. Namestnik grof Coudenhove je v soboto začel sam posredovati. Tudi tekom nedelje so se nadaljevala pogajanja za delovanje češkega deželnega zbora. Pri posredovanju za delovanje deželnega zbora sedeljuje poleg namestnika in višjega deželnega maršala kneza Lobkowitza nekateri vodilni konservativni veleposestniki. Kakor hitro bo zagotovljeno, da bodo češki deželnozborski klubi izročili vladne predloge gotovemu odboru v presojo, se bo sklicala tretja seja načelnikov, ki se bodo počeli z izdelovanjem dnevnega reda v deželnozborskem zasedanju. Kdaj bo prihodnje zasedanje, se ne more določiti. Gotovo pa ne bo zasedanja prej, dokler se ne bo doseglo sporazumljenje glede dnevnega reda. Če ne pride do tega sporazumljenja, namerava vlada zaključiti deželni zbor še pred prihodnjo sejo.

— **Ogrsko.** Izvrševalni odbor neodvisne stranke je imel dne 27. t. m. predpoldne v trgovinskem ministertvu konferenco, na kateri se je imelo sklepati o političnem položaju. Minister Košut je pričel, da ga je ministrski predsednik dr. Wekerle posetil in mu raznal, da ga (Košuta) kakor voditelja parlamentarne večinske stranke vsprejme cesar v avdijenci. Zato bi ne bilo primerno, ako bi stranka neodvisnosti pred avdijenco zavzela kako stališče. Predlagal je torej, naj izvrševalni odbor sklene, da se prihodnjo sejo poslanske zbornice odgoči. — Člani izvrševalnega odbora so vzeli to izjavo na znanje.

— **Kreta.** Iz zanesljivih virov se poroča, da se bo vprašanje glede Krete v kratkem času uredilo. Otok Kreta bo v prihodnje v takem razmerju s Turčijo, kakor Egipt. Proglasil se bo grški protektorat (pokroviteljstvo) čez otok, ki ostane pod najvišjim poveljstvom sultanovim. Kakor v Kajru, bo imel tudi v Kanji cesarsko otomanski komisar poleg krečanskega izvrševalnega odbora svoj sedež.

Mala politična naznanila.

Dne 23. septembra: V gališkem deželnem zboru nadaljujejo Rusini obstrukcijo. — V Sleziiji imajo deželnozborske volitve. — V šolah svobodne misli se je pričel pouk, ker govori še upravno sodišče v zadevi. — Na Dunaj je došel novi nemški kancler Bethmann Hollweg, da se predstavi avstrijskim državnikom.

Dne 24. septembra: V Aradu so v nedeljo svečano odkrili spomenik očetu ogrskega trgovskega ministra Košuta. Govorili so minister Košut, predsednik ogrskega državnega zbora Justh in poslanec Hollo. — Ruski car pride h kronanju bolgarskega kralja v Ternovo. Bolgarski kralj Ferdinand sprejme pravoslavje. — V Sydneju v Avstraliji se vrši ta mesec tretji avstralski katoliški shod. — 10. oktobra pojde ruski car v Italijo obiskat laškega kralja. Policija je prepovedala protestne shode, ki so jih nameravali soc. demokrati prirediti proti temu obisku.

Dne 25. septembra: V Trstu so imeli Lahi protestni shod proti premestitvi slovenskega učiteljskega v Gorico, ki so ga socialni demokrati razbili — Poljake je zadela pri deželnozborskih volitvah v Sleziiji huda nesreča. Doslej so imeli v kmečki kuriji Nemci 3 poslance, Čehi 3 in Poljaki 3. Pri sedanjih volitvah je padel voditelj Poljakov, duhovnik Loudzin v bielskem okraju. Socialisti so postavili protikandidata, liberalci pa oddali prazne listke. Tako je zmagal odpadnik Každou. — V Skoplju Lohi na Kranjskem so se vršile predvčerajšnjim volitve v mestni občinski svet. 3. razred je volil soglasno kandidate Slovenske ljudske stranke. — V

načelnik, z vsemi udi te velepomembne „Zveze“ nazaj v proteklo dobo petnajstih let. Vi niste samo izpolnjevali društvenih dolžnosti ter pomagali v boju proti groznomu elementu — sobratu svojemu — ne — temveč zvesti ste ostali gestu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ — Neupogljivo ste stali brez izjeme, na edino trdnem temelju narodnega napredka in razvoja, na neporušljivi skali vprskega prepričanja. Katoliško ženstvo, ki čuti s svojim narodom, ve ceniti Vaše vsestransko uspešno delovanje. Zato vam pošlje po nas odposlankah — svojo častitko ob priliki tega nepomembnega dneva, ter vam kliče: Slava Zvezi slovenskih požarnih bramb; zvesta naj ostane svojim dosedanjim načelom, v procvit vernega slovenskega naroda — v to pomozi Vsemogočni! Gromoviti „Zivio“ klici so zadoneli po tem krasnem pozdravu na ljutomerskem trgu. Načelnik je odgovoril: „Sodi se naj, čaka izpremembra je od časa, ko se je pred 15 leti blagoslavljala gasilska zastava in danes. Nisi pozdrav je tako čist in svež, poln narodnega in verskega duha, kakor ta, in gasilno moštvo je ravno tako čisto in zdravo, skoz in skoz verskega in narodnega prepričanja, kakor iz začetka.“ Gasilca Matej Babiš in Janko Karba sta izročila peterim belo oblačenim pozdravljalcam na narodnem traku pripete jubilejne gasilne svetinje za čez prsi a med druga navzoča dekleta sta razdelila iste svetinje na kratkem trobojnim traku. Nato so se odpeljala dekleta na slavnostni prostor, k g. Vavpotiču v Noršencu, kamor so tudi gasilci v kratkem prikorakali. Na meji Ljutomer-Noršinci je gasilno društvo Noršinci-Babinci postavilo lep slavolok z napisom:

„Pozdravljeni nam bratje mili,
da bi veri, domovini, vedno zvesti bili!“

Makedoniji so se zopet pojavile bolgarske vstaške čete.

Dne 26. septembra: V predvečerajšnji seji nižjeavstrijskega deželnega zbora je kršč. socialec Neumayer zahteval, da se skliče takoj plenarna seja deželnega šolskega sveta, da zavzame energično stališče zoper češke šole na Nižnjem Avstrijskem. — Ustavi na Grškem preti od strani grških upornih častnikov velika nevarnost, ker hočejo preprečiti, da bi se šela zbornica in namerava ustanoviti diktaturo, ki bi naj izvedla vojaški reformni program. V Grčiji je zaradi tega velikansko razburjenje. — Srbski „Dnevni List“ poroča, da bo srbskemu prestolonasledniku Aleksandru, ako ne bo imel potomcev, nasledoval bivši prestolonaslednik Jurij. — Časopis „Die Maas“ poroča, da se namerava belgijski kralj Leopold odpovedati prestolu in izročiti vladu prestolonasledniku princu Albertu.

Dne 27. septembra: Meseca novembra se bo vršila v Londonu volitev velikega župana. Kakor vse kaže, bo takrat izvoljen sir John Stuart Knill, ki je katoličan. To bi bil po 16 letih prvi slučaj; tedaj je bil kot poslednji katoličan izvoljen njegov oče, sir Stuart Knill. Bodoči župan je bil doslej deželni sodnik in občinski zastopnik. — V trgovinskem ministertvu se je dne 23. t. m. pod predsedstvom trgovskega ministra dr. Weiskirchnerja vršila konferenca s uredbi direktne zveze med Trstom in Nizozemsko Indijo. — Cesar je odpustil ogrskega pravosodnega ministra Güntherja in poveril začasno vodstvo pravosodnega ministertva ministrskemu predsedniku dr. Wekerleju.

Dne 28. septembra: Na Dunaju se je v nedeljo 26. septembra vršilo več čeških in nemških shodov, na katerih se je govorilo o lex Axmann. Po shodih so se Čehi in Nemci spopadli. Bilo je ranjenih več oseb, dve z noži ena s palico, 5 oseb je zaprtih. Ranjeni so Čehi. — „Polnische Korrespondenz“ poroča, da bo državni zbor sklican menda še le 5. novembra. — Iz Melite poročajo, da so zasedli Španci višine v bližini Nadar-ja. Veliko Maročanov se je udalo. — Vodstvo grške častniške zveze je prestolonasledniku Konstantinu prepovedalo, vrniti se na Grško in je o tem obvestilo kralja. Z ozirom na govornice, da hoče kralj odložiti krono, ga pozivlje časopisje, naj nikar ne poveča in poostri itak nevarnega položaja.

Razne novice.

Osebnost. Gospod dr. Maks Vraber, kaplan v Zalcu, prevzame dne 1. oktobra mesto kateheta in ravnatelja ženskega liceja in ženske trgovske šole č. šolskih sester v Trstu. Za kaplana v Zalcu pride gospod dr. Anton Uhart iz Starega trga pri Slovenjgradcu.

Iz pravosodne službe. Pravosodni minister je imenoval okrajnega sodnika dr. Jožeta pl. Dučarja v Gornji Radgoni deželnosodnim svetnikom.

Iz pošte. Za poštnega oficijanta prvega razreda v Celju je imenovan Mirko Gumzej.

Dva zlatomašnika. Izmed deset novomašnikov, ki so jih rajni g. knezoškof Slomšek dne 9. junija 1859 pred odhodom iz Sent. Andraža v tamošnji Lavantinski cerkvi posvetili v mašnike, živita le še častita gospoda Kolarič Jožef, župnik pri sv. Martinu na Paki in Košar Janez, župnik v Galiciji pri Celju. Njun še živi šolski tovariš mč. g. Peter Erjavec je bil kot tretjeletnik že leta 1858 v mašnika posvečen.

Ko je korakala dolga vrsta skozi ta slavolok, so se oglasili možnarji in godba. Na slavnostnem prostoru je bilo prav živo in veselo, kar je največ povzročil polovnjak dobrega „Cübra“ in pa dobra kuhinja. Bili so ob tej priliki tudi razni govori, med katerimi so delila dekleta duhteče zelene šopke.

Petnajst let je že precej v človeškem življenju. Mnogo se izpremeni in tudi pri nas se je mnogo izpremenilo. Mož, ki so bili pred 15. leti v prvih vrstah, je že mnogo pod mrzlo grudo, ostal jim je samo blag spomin. V društvo pristopajo vedno tudi mlajše moči, katerim se pozna, da sodelujejo iz ljubezni. Zveza se pa razširja. Pred petnajst leti je bilo prvo društvo pa Cvenu, danes jih šteje Zveza 14, in sicer: Bučevci, Bunčani, Iljaševci, Cven-Krapje-Mota, Cezanjevci, Griova-Banovci, Veržej, Križevci, Ključarovi, Kokorič, Noršinci-Babič, Stročjavas-Pristova, Lokavec, Stara-Nova Vas.

To bi naj bil kratek opis „Zveze prostovoljnih gasilništv“ ljutomerskega okraja. Naj se društvo krepi in razvija in naj vsitruja na pričetki poti tudi za naprej. Hudi valovi so pluli ob njo, pa se ni vdala, pač so se vdali drugi in bežali. Zato pa pogumno naprej. Drugim krajem pa, kjer še ni gasilništv, ali pa mogoče so, a ne s slovenskim poveljavim jezikom, pa mlidem: Pojdite tudi Vi po tej poti za blagor slovenskega naroda. Snujte gasilna društva na temelju krščanstva in narodnosti z namenom, koristiti in pomagati nesrečnemu sobratu. Na Ptujskem polju, Slovenjebistriškem in drugih okrajih je dovojt tal za taka društva. Kar smo mi dosegli, lahko dosežejo tudi drugod, samo ozirati se morajo na to, da ostanejo vedno na pravi poti, da koristijo s svojim delom veri in domovini in so bližnjemu vsak čas v pomoč. Taka četa je ponos občine, ponos okraja, ponosna pa je na njo tudi mila naša slovenska domovina!

Vsi drugi tovariši so jima že pomrli. Zadnji č. g. Andrej Kojta umrl je lani dne 7. marca kot umirovljen župnik Sv. Petra na Vinski gori.

Petdesetletnica. Danes, 25. septembra je 50 let, odkar se rajni knezoškof Anton Martin Slomšek prvič v stolni cerkvi sv. Janeza Krstnika v Mariboru delili zakrament mašniškega posvečenja. Posvečena sta bila takrat č. gospoda: Bizjak Vinko, ki so dne 1. februarja 1905 umrli kot umirovljen župnik Laporški in mč. g. Matija Koren, kn. šk. duh. svetovalec in župnik v Zalcu, ki so torej prvi izmed vseh v Mariboru posvečenih mašnikov. Naj bi še dolgo križ nosili in mnogo naslednikov za seboj privabili v lepi vinogradi na novo zložene Lavantinske škofije!

Za visokošolce. Ministertvo za uk in bogocastje je izdalo za visokošolce važno odredbo, da morajo odslej vse visokošolske legitimacije imeti lasknikovo sliko.

Novo spominske kolajne. Cesar namerava ustanoviti v spomin aneksije Bosne in Hercegovine nove spominske kolajne, ki bodo pritrjene na rumeno-rudečih trakah, ki so deželne bosanske barve. Spominske kolajne dobe državni in deželni uradniki v obeh deželah, kakor tudi moštvo, ki je bilo za časa vojne nevarnosti doli. Ustanovitev se bo najbrže proglasila o obletnici aneksije Bosne in Hercegovine dne 5. oktobra ali pa 2. decembra.

Odborova seja S. K. S. Z. se vrši v četrtek, dne 7. oktobra ob 3. uri popoldne v uredništvu „Slovenski gospodar“.

Gospodarji, gospodinje pozor! Pri svoji rabi v gospodarstvu in gospodinjstvu rabite vedno tudi užigalice. Katera pa rabite? Ne kupujte nobenih drugih, kot le: V. Z. galice v korist obmejnim Slovincem, ker te niso le najboljše, ampak njih čisti dobiček gre za obmejne brate. Opozorjajte vsepovsod na te užigalice!

Pozor, kolek! Če hočete poslati danes kako važnejšo vlogo neki oblasti, tedaj morate skraj gotovo prilepiti kolek, drugače je neveljavno. Tudi trgovci, če pošilja račune, ki se glase na večji znesek, navadno iste kolekuje. Mi pa tudi vemo, da popolnoma navadnih poštnih pošiljatev ne smemo poslati nekolekovanih, ampak vsako kolekovati z obmejnimi kolkom. Naša narodna dolžnost je, da vsi kolekujemo vse pošiljate s kolkom, ki ga ima v zalogi S. K. S. Z. v Mariboru. Na vsako pismo kolek: Obmejnim bratom v pomoč!

Dunaj. Slov. kat. izobraževalno društvo „Straža“ na Dunaju se preseli dne 1. oktobra t. l. v večji in lepši lokal g. Ivana Powondra VI. Wallgasse 27. (nasproti Raimundovemu gledališču). Dejstvo, da število članov in zanimanje za društvene prireditve vedno parašča, navdaja odbor s posebnim veseljem. S podvoljeno navdušenostjo bomo tudi v bodoče skrbeli „Stražanom“ za potrebno razvedrilo in pošteno zabavo. Vsako nedeljo in praznik zvečer se bodo vršila predavanja v društvenem lokalu in izposojevalo knjige. Vljudno vabimo tudi letos gospe in gospodične pevke, gospode pevce in vse, ki se zanimajo za tamburanje, da se zopet snidejo ter s petjem in godbo priredijo članom večkrat prijetne večere. Srčno dobrodošli vsi, ki nanovo pristopijo! — Prihodnja slovenska služba božja se vrši kakor navadno drugo nedeljo v mesecu, t. j. dne 10. oktobra t. l. ob pol 3. uri popoldne v cerkvi sv. Antona XV. Puthongasse 16. — Po službi božji je prijateljski sestanek v društvenem lokalu. — Odbor.

Razglas c. kr. finančnega deželnega ravnateljstva za Štajersko v Gradcu z dne 17. septembra 1909, št. 23901 v zadevi obrokov za vplačilo neposrednih davkov v IV. četrtletju 1909. Tekom IV. četrtletja 1909 postanejo neposredni davki na Štajerskem dotekli, oziroma plačni v naslednjih obdobjih: I. Zemljiški, hišno-razredni in hišno-najemniški davek ter 5-odstotni davek od najemnine onih poslopij, ki so prosta hišno-najemniškega davnika in sicer: 10-mesečni obrok dne 31. oktobra 1909, 11-mesečni obrok dne 30. novembra 1909, 12-mesečni obrok dne 31. decembra 1909. II. Občna pridobnina in pridobnina podjetij, podvrženih javnemu dajanju računov: 4-letni obrok dne 1. oktobra 1909. III. Rentnina in osebna dohodnina, v kolikor se ti davki ne pobirajo na račun državne blagajnice potom odbitka po osebni, oziroma blagajniški, ki izplačujejo davka pod vržene prejemke in sicer 2-poluletni obrok dne 1. decembra 1909. Ako se navedeni davki, oziroma pripadle deželne doklade ne vplačajo najkasneje 14 dni po preteku zgoraj omenjenih plačilnih rokov, tedaj se morajo plačati tudi zamudne obresti, in sicer ne samo od državnih davkov, ampak v smislu postave z dne 15. januarja 1904. l. dež. zakl. broj 17 tudi od deželnih doklad, če skupna letna dolžnost na dotičnem državnem davnku preseže znesek 100 K; zamudne obresti iznašajo od vsakih 100 K dotične dolžnosti in za vsak zamujen dan 1.3 v. in se morajo izračunati ter z davki vred plačati od dne, ki sledi z raj naštetim rokom do vstete dne vplačila zapadle dolžnosti. Ako se davčna dolžnost ne vplača v št. tednih po preteku plačilnega roka, izterja se iste pripadljivi dokladi in z doteklimi zamudnimi obrestmi vred potom predpisanega prisilnega postopani.

Ljubno. Dne 21. septembra t. l. je bil obsojen pri tukajšnjem okrožnem sodišču August Richter, ki je kot prokurist veletržca z vinom Anton Cero vaca v Brucku ob Muri poneveril 30.000 K, na 15 mesečno ječo. Bogati sorodniki so poravnali primanjkljaj, zato ni prišel Richter pred porotnike. — Richter je vodil diletantno gledališče v Brucku in je večkrat prirejal predstave v prid nemškimi trpinom v

Ljubljani. Lahko človek deluje za nemštvo, ako rabi denar hrvata Cerovaca, ki si je stekel s svojo pridnostjo precej premoženja.

Slovenskim odjemalcem iz dežele! Naj omenim kratak slučaj. Iretkelo soboto nahajal sem se po posebnih opravkih v eni tukajšnjih nemških trgovin. Prišla je že pred menoj neka Slovenka, ki je nekaj kupovala. Ko je vprašala, koliko stane, ji pomočnik tega ni vedel povedati, ampak šel vprašat poslovodjo, ki mu reče: „v erundfünzig“. Fant ni vedel, kako se to slovensko reče ter vpraša navzočega učenca, ki mu pove, da je to: „štirinpetdeset“. Zena je dala nato 1 in 10 vin., misleč, da stane 54 krajcarjev. Pomočnik je pa tudi hotel dati nazaj samo dva, vinarja. Ker bi bila žena potem oškodovana, jo opozorim, da stane samo 54 vin., naj pazi, da ne bo preveč plačala. To je samo en slučaj, kateremu sem bil ravno navzoč. Koliko jih je, ki so neodkriti, in to samo vsled tega, ker pomočniki ali ne razumejo, ali nočejo razumeti slovenski.

Slovinci v nemških krajih. Tu pa tam slišimo mnogokrat tožiti, kako se naši delavci gori v Sr. in Gor. Štajerskem izgube v duševnem in telesnem, verskem in narodnem oziru. Vzrok je pač ta, da so v teh krajih osamljeni, brez voditelja. Poslušajte, kaj nam piše slovenski delavec iz Donavica: „Ko pride mladeni semkaj, je od začetka pobožen, gre enkrat ali dvakrat ob nedeljah k službi božji, pa v kratkem pozabi na vse, noče več slovenski govoriti, nemški pa ne zna. Veliko je tudi takih, ki me zasramujejo, ker berem slovenske časopise. Upam, da me Bog ne bo nikoli zapustil, jaz pa tudi svoje matere in slovenskega jezika ne. Tukaj je mnogo Slovencev in če bi vam hotel vse popisati, bi bila povest še daljša, kakor ona od Savinske doline v „Slov. Gosp.“ — Drug delavec iz Kolmanga nam piše: „Tukaj se nahaja zelo mnogo Slovencev, ki delajo večinoma le čez poletje. Ti so večji del iz ptujskega okraja, iz Haloz. Nahaja se pa tudi tukaj mnogo slovenskih družin, katere se pa težko spozna, ker zelo malo drže na svojo narodnost! Po govoru ga spoznam, da ni pristen Nемеc in ako ga vprašam, od kod je doma, mi pove ta ali oni kraj v okolici Gradca ali pa, da je „Deutsoböhm“ in še le po drugih izvem, da je doma kje sredi lepih ljutomerskih goric.“ **Taže razmere vladajo med Slovenci v nemških krajih.** Srce boli vsakega rodoljuba, ko gleda, kako se izgubivajo in odpadajo listi za listom v nemško morje. —

Nesramnost „Narodnega Dnevnika“. Nastoj naših poslancev v deželnem zboru, ki so prisilili Nemce, da morajo poslušati slovenske govore in interelacije, očuduje vsa slovenska javnost. Le „Narodnemu Dnevniku“ ni to nikakor po volji. Glasilo Štajerske „narodno-napredne“ stranke namreč piše, da je nastoj naših štajerskih poslancev v deželnem zboru „nepotrebno izzivanje preprirov“. — „Narodni Dnevnik“ je postal po svojem nesramnem pisanju vreden sodrug ptujskega „Štajerca“. Kaj takega bi ne mogel nobeden drugi slovenski list zapisati.

Ploja hvalijo nemški listi na vse pretege, da ni v štajerskem deželnem zboru nikdar niti besedice slovenski govoril in da je bil vseskozi „lojalen“ nasproti Nemcem. Tudi general „narodne“ stranke dr. Kukovec vplaga v deželnem zboru svoje interelacije in v nemščini in se s tem v svojem listu še celo baha. Taki so voditelji stranke, ki bi rada veljala za „narodno“, ki pa v resnici narodnosti niti ne pozna.

Plojeva „Sloga“ ne ve o deželnem zboru ničesar drugega poročati, kakor da se krega nad poslanci kmečke zveze, zakaj da niso liberalnemu generalu podpisali interelacij. Ploj svoje ljubezni do liberalcev ne more skrivati.

Popravek. V zadnji številki se nam je vrnila neljuba pomota. Med najnovejšimi vestmi smo poročali, da je kranjski deželni zbor sklenil, da ne bo priporočal, da bi se priznala izvolitev deželno-sodnega svetnika Višnikarja za deželnega poslanca. Ta sklep je namreč storil deželni odbor, ne pa zbor.

Na gospodinjki šoli šolskih sester na Teharji pri Celju se začne prvo šolsko leto dne 3. novembra 1909. Namen gospodinjke šole je, izobraziti dekleta na podlagi ljudske šole v vseh gospodinjstvih strokah. Poučevajo se bo teoretično in praktično. Učni predmeti so: kuhanje, šivanje, pranje, likanje, peptuinarstvo, mizarstvo, živinoreja, vrtnarstvo, poljedelstvo, računstvo, spisje, gospodinjstvo knjigovodstvo, verouk, vzgojeslovje, ravnanje z bolniki in bolno živino. Poučni tečaj traja 12 mesecev. Gojenke plačujejo za hrano, stanovanje, kurjavo in razsvetljavo po 30 K na mesec in sicer vsaj mesečno naprej. Vsaka gojenka naj prinese s seboj potrebno obleko, praznično in delavno, perilo, tudi posteljno, in črnuvato. Prošnje za sprejem naj se pošljejo na naslov: Zavod šolskih sester v Celju, ter naj se vložijo do 20. oktobra 1909. Prošnje naj prilože prošnjam ta-le izpričevala: 1. krstni list v dokaz, da so dovršile 15. leto starosti; 2. zdravniško izpričevalo, da so zdrave in sposobne za gospodinjka dela; 3. šolsko izpričevalo, da so dovršile ljudsko šolo.

Dijaška kuhinja v Mariboru. Z veliko skrbjo in z nekim strahom je začelo društvo „Dijaška kuhinja v Mariboru“ lansko šolsko leto. Dijakov se je oglašilo zelo veliko število, kakoršno še nikdar prej ne. V blagajni pa je bil že zdalen primanjkljaj — odkod torej vzeti denar, da bi ubogli mladini, našim nagobudnim dijakom pomagali? A hvala Bogu, vse je dobro izteklo. Radi tega nas je z veseljem in začudovitostjo napolnil zadnji občni zbor, ki smo ga